

Цувіна А. А.
студентка ІШКОЮУ, 1 курс, 1 гр.,
науковий керівник – кандидат
мистецтвознавства **Уманець О. В.**,
Національний юридичний університет
імені Ярослава Мудрого,
доцент кафедри культурології

ТРАДИЦІЇ ТА НОВАЦІЇ В МИСТЕЦТВІ УКРАЇНИ

Традиції та новації – фундаментальні компоненти не лише кожної національної, а й світової культури загалом, сутнісна значущість яких проявляється на кожному з етапів історико-культурного процесу. Особливо загострюється питання співвідношення традицій та новацій за умов сьогодення, стрімкого науково-технічного розвитку, в якому домінує новаційність. Проте культурна спадщина, а саме звичаї, вічні цінності та традиції не втрачають свого статусу підґрунтя національної культури.

Як найбільш стійкі складові культури, усталені символи її своєрідності, традиції передаються з покоління у покоління та забезпечують стабільність ціннісних настанов. Новації – маркери прориву в майбутнє, які супроводжують процес формування нових ціннісних орієнтацій. Історико-культурний поступ людства демонструє різні алгоритми співвідношення традицій та новацій – культури, зосереджені винятково на збереженні культурної спадщини та відкиданні новацій, приречені на стагнацію, культури, спрямовані тільки на новаційність і деструкцію традиційних настанов, втрачають зв'язок із минулим, набувають маргінального характеру.

Мистецтво сучасної України постає перед питанням органічного синтезування новацій, зокрема досвіду світової масової культури та її технічних засобів. Так, українській кінематограф, зокрема анімаційний, опанує раніше незнані для нього високі технології та спецефекти, що впливає на коло засобів виразності, драматургію та концепцію творів, що доводять стрічки «Червоний» (реж. З. Буазде), «Сторожова застава» (реж. Ю. Ковальов), «Ізі» (реж. А. Маньяні), яка демонструє зокрема й новаційний для українського кінематографу алгоритм спільної з іноземними митцями роботи.

Інтенсивний діалог зі світовим мистецтвом зумовлює й формування нового змістовно-тематичного кола національного мистецтва, позначеного суб'єктивністю, інноваційністю, яка створює підстави для всебічного розвитку особистості, виявлення її творчого потенціалу [1, с. 31–32], прагненням представити Україну на світовій арені як країну з потужним креативним потенціалом. Прикладом можуть слугувати праці таких всесвітньо відомих українців, як художники Анатолій Криволап та Іван Марчук, письменниць Люко Дашвар, Марія Матіос, Оксана Забужко тощо.

Водночас українське мистецтво сьогодні вирішує й нагальне для нації питання відродження та збереження духовної спадщини. Так, відома співачка Ніна Матвієнко, яку називають берегинею традицій народної творчості, сьогодні повертає українському народові одвічну народну пісенну спадщину. Традиції народної пісенності здобувають нового життя у творчості Каті Чілі, Ілларії, гуртів «ДахаБраха», «Фолькнери», «Опукa» (Н. Жижченко), «Zapaska», «OwamO», «Astarta», які поєднують український фольклор з електронною та поп-музикою, джазом, роком, кантрі тощо. Водночас загрозливим з точки зору збереження витоків національної культури є відтворення традицій у гротесковому, комічному забарвленні («Лісапетний батальйон»), що містить у собі загрозу зниження рівня естетичних потреб.

Отже, сучасне українське мистецтво характеризується шануванням національних традицій та впровадженням інновацій, пошуком нових форм, ідей. Новації, що відповідають за розвиток культури та її взаємовідносини з іншими культурами, мають позитивний результат для історії людства тільки за умови опори на культурні традиції нації.

Література

1. Соболь Т. В. Інноваційна культура як основа розвитку сучасного суспільства / Т. В. Соболь // Філософія. Політологія. – 2014. – №4 (118). – С. 29–32.
2. Мистецтво сучасної України: навчальний посібник / Анучина Л. В., Уманець О. В.; за ред. Л. В. Анучиної. О. В. Уманець. – Х. : Нове слово, 2009. – 92 с.

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ЮРИДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені ЯРОСЛАВА МУДРОГО
КАФЕДРА КУЛЬТУРОЛОГІЇ

ДУХОВНА КУЛЬТУРА УКРАЇНИ ПЕРЕД ВИКЛИКАМИ ЧАСУ

Тези доповідей учасників
II Всеукраїнської науково-практичної конференції

(м. Харків, 16 квітня 2019 р.)

Харків
«Право»
2019

УДК 008(477)
Д85

Редакційна колегія:
*А. П. Гетьман (голова), В. О. Лозовой,
О. А. Стасевська, О. В. Уманець*

Відповідальність за достовірність наданих матеріалів несуть автори

Д85 **Духовна** культура України перед викликами часу : тези доп. учасників II Всеукр. наук.-практ. конф. (м. Харків, 16 квіт. 2019 р.) / [редкол.: А. П. Гетьман (голова), В. О. Лозовой, О. А. Стасевська, О. В. Уманець]. – Харків : Право, 2019. – 282 с.

ISBN 978-966-937-660-2

Збірка містить тези доповідей учасників II Всеукраїнської науково-практичної конференції «Духовна культура України перед викликами часу», в яких висвітлені актуальні питання духовного життя сучасної України, національної ідентифікації та збереження культурної пам'яті.

УДК 008(477)

ISBN 978-966-937-660-2

© Національний юридичний університет
імені Ярослава Мудрого, 2019
© Оформлення. Видавництво «Право», 2019